

Tre kommuner har evalueret deres skibsprojekter og konstaterede en succesrate tæt på 80 %.

børn & unge side 7

Vallensbæk har nedbragt medarbejdernes sygefravær markant - læs hvordan.

problemknuserne side 7

Klimaet er en alvorlig hastesag, og kommunerne spiller en nøglerolle. Så kom i gang!

kronik side 21

kommunen

politik fra rødderne mandag 29. maj 2017 · nr. 14 · 60. årgang

Habilitetskrav starter udvandring fra Medicinråd

Lægerne mener, at rådet er "truet af sammenbrud", men "så må vi få nye fagfolk på banen," lyder det fra Danske Regioner.

social & sundhed side 3, 15

ILLUSTRATION: JAKOB THUEMOES

Hvordan sikrer vi, at klimatilpasning kommer flere borgere til gode? Læs om de regler, der står i vejen, og se de gode eksempler, der er lykkedes på trods.

tema: kreative klimaløsninger side 3 & 10-12

Etisk exit: Helt udvalg forlader vigtigt Medicinråd - prioriterer sponsorrejse

Forbud mod at tage mod sponsorrejser fra lægemiddelindustrien har medført, at alle lægerne i Medicinrådets gigtudvalg har valgt at smække med døren.

o habilitet

Jens Holm
jens@kommunen.dk

Det nye Medicinråd, der træffer afgørende beslutninger om, hvilken medicin danskerne skal behandles med, og hvor mange penge det offentlige skal betale for præparaterne, har sagt farvel til alle de lægefaglige medlemmer i gigtudvalget.

Fagudvalgets statistiker og 10 lægefaglige medlemmer har sagt farvel og tak og ladet patientrepræsentanten alene tilbage.

Lægerne er blevet tossede over indførelsen af nye habilitetsregler, der medfører, at lægerne ikke længere må tage på sponsorrejser, der betales af de firmaer, der laver produkter, som lægerne samti-

dig skal behandle i Medicinrådet.

Konkret stod gigtlægerne stejlt på retten til at tage imod en sponsoreret rejse til kongressen EULAR, der i år afholdes i Spaniens hovedstad Madrid den 14-17 juni.

Deltagelse på turen ville - ifølge de nye regler - gøre lægerne inhabile, advarede rådets øverste ledelse.

- Lægerne ville deltage i en konference, hvor rejse, ophold og deltagelse skulle sponseres af en medicinalvirksomhed, som også har en forestående ansøgning til behandling i Medicinrådet. Her er det klart, at lægerne kan komme under mistanke for at have en særlig interesse, når hele udvalget rejser med ét specifikt selskab, fortæller Morten Freil, der er

ILLUSTRATION: JAKOB THUEMOES

direktør hos Danske Patienter og rådsmedlem i Medicinrådet.

Medicinrådet vil ikke oplyse, hvilket firma der er tale om.

På rådets egen hjemmeside fremgår det dog, at der i øjeblikket kun er én "ansøgning under behandling" i gigtudvalget. Det drejer sig om præparatet Xeljanz, der er produ-

ceret af medicinalvirksomheden Pfizer.

Årelang rejsetradition

Gigtlægerne egen organisation, Det Reumatologiske Selskab, frygter for kvaliteten af det fremtidige arbejde i fagudvalget, hvis ikke medlemmerne får sponsoreret adgang til faglige kongresser.

- Der har i årevis været en

tradition for, at det er industrien, der finansierer speciallægerne efteruddannelse, så kravet om, at medlemmerne ikke rejser med firmaerne på kongres, rammer fagudvalgenes medlemmer særlig hårdt, skriver Mette Holland-Fischer, formand for Dansk Reumatologisk Selskab, i et skriftligt svar til *Kommunen*.

Hvorfor vil jeres medlemmer

ikke efterleve de skærpede habilitetskrav, som er blevet implementeret i Medicinrådet?

- Fagudvalget har set sig nødsaget til at trække sig fra arbejdet i Medicinrådet, da reglerne for deltagelse i arbejdet i fagudvalgene er ændret

» Fortsættes på side 15

"Jeg kan godt se for mig, at vi kommer til at stå i den situation, hvor vi må sætte folk fra tjenesten, eller hvor lægerne selv vælger at gå. Sådan må det være, og så må vi få nye fagfolk på banen."

Ulla Astman (S), sundhedsformand, Danske Regioner

Kommuner har svært ved kreativ klimatilpasning

Vanetænkning, sektoropdeling og ikke mindst de regler, forsynings-selskaberne er underlagt, bremser kommunerne i at udnytte pligten til at klimasikre som en lejlighed til at skabe bedre byer, mener forsker. KL ønsker finansieringen af projekterne ændret.

o spild

Af Susanne Sayers
susanne@kommunen.dk

De milliarddyre klimaprojekter, som skal beskytte Danmark mod skybrud og stormflod, udgør en enestående mulighed for at skabe bedre byer, men kommunerne udnytter den mulighed for lidt.

Det siger Birgitte Hoffmann, som er lektor og ph.d. ved Aalborg Universitet og med i ledelsesgruppen for innovationsnetværket Vand i Byer, som blandt andet samler kommuner, vandforsyning, virksomheder og vidensinsti-

Klimasikring skal beskytte Danmark mod skybrud og stormflod, og kommunerne har pligt til det. Det er en oplagt lejlighed til at skabe bedre byrum, men kommunerne forpasser chancen.

Foto: Rune Aarestrup Pedersen / Ritzau Foto

tutioner.

- Kommunerne skal tænke på, at de projekter er med til at bestemme, hvilke byer vi vil have om 50 år. Projekterne kan bruges til at byudvikle, så

vi får sundere, mere spændende og mere aktive byer, de kan revitalisere forstæderne. Men flertallet af de projekter udnytter ikke mulighederne, siger Birgitte Hoff-

mann.

Hun mener, det er spild af penge at bruge mange milliarder på klimasikring uden samtidig at sikre merværdi for borgerne. Et eksempel på, at det ikke behøver at koste store summer ekstra, er Kilen i Solrød, et af de såkaldte Vandplus-projekter, hvor et skybrudsanlæg til 12 millioner kroner blev til et nyt aktivt byrum med plads til sport, leg og læring for 2 millioner kroner ekstra.

Næsten gået i stå

Birgitte Hoffmann mener, at vanetænkning og sektoropdeling står i vejen, men at forsynings-selskaberne og finansieringsreglerne er et selvstændigt problem, fordi fokus fra Folketingets side er på prisen. Forslagene om at privatisere dem vil forstærke den tendens, frygter hun.

Jørn Pedersen, formand for Teknik- og Miljøudvalget i KL, er enig i, at en privatisering kan skade klimasikringen.

"Kommunerne skal tænke på, at de projekter er med til at bestemme, hvilke byer vi vil have om 50 år."

Birgitte Hoffmann, lektor og ph.d. ved Aalborg Universitet

- Så bliver det de kortsigtede gevinster, der vægtes, og ikke de langsigtede investeringer, og det vil gøre kreativ klimasikring yderligere besværlig.

Han mener, at kommunerne gerne vil klimasikre kreativt, men at den nuværende finansieringsmodel er en alvorlig forhindring. Tidligere skulle forsynings-selskaberne betale 100 procent, men siden 2016 har kommunerne selv skullet betale en fjerdedel af beløbet, hvis der er tale om projekter, som rækker udover det traditio-

nelle.

- Siden er klimasikringen nærmest gået i stå. Det kan være svært at finde politisk opbakning til kreative klimaprojekter, som skal fremtids-sikre, når der står en skole, som har brug for penge her og nu, siger han og håber, at Folketinget vil rulle ændringerne tilbage.

Til gengæld mener han, at kommuner, hvor der er politisk opbakning til løsningerne, bør kunne få forsynings-selskaberne med.

- Jeg minder om, at de fleste forsynings-selskaber er 100 procent ejet af kommunerne, siger han.

I Solrød er borgmester Niels Hörup (V) mere direkte:

- Vil forsynings-selskaberne ikke samarbejde, kan kommunalbestyrelserne overveje, om det ikke var på tide at skifte ledelsen ud, konstaterer han.

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra energi-, klima- og forsyningsminister Lars Chr. Lilleholt (Venstre).

« Fortsat fra side 3

med tilbagevirkende kraft, skriver Mette Holland-Fischer.

Ifølge lægerne er problemet helt konkret, at alle gigtlægerne i Medicinrådets fagudvalg samstemmende har takket ja tak til sponsorrejsen - før de nye regler trådte i kraft.

- Det er vigtigt for os at slå fast, at Medicinrådet er i sin fulde ret til at indføre skærpede habilitetsregler - men at disse burde have været klarlagt, inden medlemmerne gik ind i arbejdet, skriver Mette Holland-Fischer.

Hvorfor kan lægerne ikke bare selv betale rejseomkostningerne til kongressen?

- Der er jo tale om efteruddannelse - så det bør være arbejdsgiverne, der står for den udgift, mener Mette Holland-Fischer.

Mere magt til rådet

I det gamle råd, Rådet for anvendelse af dyr sygehusmedicin (RADS), skulle lægerne kun videregive anbefalinger om medicin til regionerne, mens lægerne hos Medicinrådet nu skal vurdere værdien for patienten og den samfundsøkonomiske værdi af industriens produkter.

- Vi må have sikkerhed for, at de personer, der er med til at træffe så store samfundsmæssige beslutninger, er tydeligt uafhængige af industrien, fortæller Jørgen Schøler Kristensen, formand hos Medicinrådet og lægefaglig direktør på Hospitalsenheden Horsens.

Formanden understreger, at de nye habilitetsregler ikke er blevet vedtaget på grund af konkrete sager om inhabilitet i rådet eller i sundhedsvæsenet generelt.

- Omfanget af beslutningerne er blevet endnu større end før. Rådet skal jo både træffe beslutninger om, hvad værdien for patienten er, og hvad omkostningerne for patienten og samfundet er, forklarer Jørgen Schøler Kristensen.

Men lægerne må dog godt gerne rejse alt det, de vil, med visse andre firmaer.

- Hvad folk gør med andre firmaer, der ikke producerer gigtmicin - det er fint, siger Jørgen Schøler Kristensen

"truet af sammenbrud"

Lægernes sponserede rejser

► Danske læger og andre ansatte i sundhedsvæsenet har fra 2014 til august 2016 rejst af sted til konferencer og kongresser sponsoreret af lægemiddel- og medikoindustrien næsten 5.400 gange. Det viser en gennemgang af lægernes indrapportering om økonomiske tilknytninger og sponsoreret rejseaktivitet, som skal indleveres til Lægemiddelstyrelsen.

► Under den forrige regering blev der vedtaget en lovændring, som indførte større åbenhed på området, så lægerne siden november 2014 har haft pligt til at indberette alle økonomiske bånd til medicinalindustrien.

► Det er disse åbne lister, som *Kommunen* har trukket data fra, og som viser, at der er foretaget knap 5.400 sponserede rejser i perioden.

Kilde: Lægemiddelstyrelsen

"En væsentlig andel af dem (lægerne, red.) vil lige her og nu blive erklæret inhabile. Derfor så står vi med et helt konkret problem i forhold til, hvem vi skal indstille til udvalgene."

Henrik Ullum, formand, Lægevidenskabelige Selskaber

Lægerne øverste organisation, Lægevidenskabelige Selskaber (LVS), der er paraplyorganisation for 118 videnskabelige selskaber i Danmark, kritiserer de nye regler i et nyhedsbrev af den 16. maj.

Kravene til lægernes sponserede rejseaktivitet er faktisk så alvorlige, at hele arbejdet i Medicinrådet "er truet af sammenbrud", mener LVS.

Medicinrådets øverste rådsmedlemmer - herunder tre personer, der er udpeget af jer selv - har godkendt habilitetspolitikken, så hvorfor kritiserer du reglerne, når LVS selv har godkendt det?

- Vi har udpeget de tre rådsmedlemmer. Vi sidder jo ikke og detailkoordinerer, hvad de

skal sige; derfor kan Medicinrådet godt komme frem til noget, som vi ikke er enige i. Når vi ser på habilitetsreglerne, så er de svære for vores medlemmer at følge - de er simpelthen i tvivl. En del af de nye regler er, at habiliteten vurderes kontekstuel, og afhænger af det spørgsmål, der bliver stillet i Medicinrådet, mener Henrik Ullum, der er formand for Lægevidenskabelige Selskaber.

Men de nye habilitetsregler er jo netop mere klare. Der er udformet mere præcise erklæringsformularer, og de nye regler er også blevet præciseret for alle medlemmer, siger Medicinrådet. Så hvorfor mener du, at det er uklart?

- De nye regler er såmænd klare nok, men der er ikke nogen nedre grænse, og den anden ting er også, at det også vil blive vurderet meget mere konkret. Det gør det sværere for en læge at vurdere, hvilke aktiviteter der er okay, siger Henrik Ullum.

Er det ikke fair nok, at man skærper politikken på grund af rådets betydning?

- Det er fair nok, men her og nu giver det et problem i forhold til nogle af de folk, der ved mest om de konkrete sygdomme - jeg kan nævne reumatologerne, onkologerne, kardiologerne og infektionsmedicinerne. En væsentlig andel af dem vil lige her og nu blive erklæret inhabile. Derfor så står vi med et helt konkret problem i forhold til, hvem vi skal indstille til udvalgene, forklarer Henrik Ullum.

Ingen kompromiser

Hos lægernes egentlige arbejdsgivere, regionerne, undsiger man sit eget personale i sagen.

- Tager de på en rejse sponsoreret af et firma, som de efterfølgende skal sidde og godkende produkter fra - eller konkurrentens produkter såmænd også - så dur det simpelthen ikke. Vi kan ikke gå på kompromis med habiliteten, mener Ulla Astman (S), der er sundhedsformand i

Danske Regioner.

Forventer du, at vi vil se lignende udtrædelser af andre fagudvalg hos Medicinrådet i den kommende fremtid?

- Jeg kan godt se for mig, at vi kommer til at stå i den situation, hvor vi må sætte folk fra tjenesten, eller hvor lægerne selv vælger at gå. Sådan må det være, og så må vi få nye fagfolk på banen, fortæller Ulla Astman.

Når lægerne gerne tager mod sponsorrejser, så sker

det ofte, fordi, regionerne ikke har økonomi til at sende lægerne afsted, mener lægerne.

- Det er rigtig svært for en læge i Danmark at få en arbejdsgiver til at lade vedkommende komme på kongresser, siger Henrik Ullum.

Men den forklaring vækker ikke genklang hos regionerne, der mener, at cheferne i regionerne gerne sender lægerne og andre sundhedspersoner afsted på videreud-

dannelse - hvis rejsen vel at mærke vurderes til at være relevant.

- Jeg synes, at det er bekymrende, hvis lægerne selv mener, at det er relevant, mens sygehusledelserne ikke vurderer, at det er relevant. Så kan jeg da være bekymret for, om det er det rigtige, lægerne bruger deres tid på, siger Ulla Astman.

**FÅ ET GODT TILBUD PÅ ASFALTARBEJDE
GÅ IND PÅ PANKAS.DK**

BÆREDYGTIG ASFALT